

הנוגעות לכל אם

הפלסטיק הוא כל-כך בטוח, עד שבכמה בתי-חולים אפילו לא נוקטים את צעד הזהירות של שתי תוויות פלסטיות, ומס-תפקים באחת בלבד.

התמיהה השנייה היא לגבי צירוף-המיקרופלסטיק המוגבהות. אין כל אפשרות שי-היא שתינוק בן יומו, ואפילו הוא תוסס ופעלתן ביותר, יפיל את התוויות אל מחוץ לעריסה שדפנותיה מוגבהות. אילו באמת נפלו התוויות, הן היו צריכות ליפול לתוך העריסה עצמה ולא להרציפה. כך, האחות שעברה והצמידה אותן בחזרה, היתה קושרת את התוויות שנפלו לתינוקות שלהן היו שייכות.

עובדה זו ידועה לכל אחות זוטר, ובי-ודאי גם לרופאים בבית-החולים רמב"ם בחיפה. אחד מהם, רופא בכיר במחלקה שבה אירעה ההחלפה, הסביר השבוע לכתב העולם הזה, אם כי ביקש ששמו לא יפורסם, על-פי הוראות הנהלת משרד-הבריאות: "אם אכן נעשתה החלפה של תוויות, באיזשהו שלב של הפרשה, אין לי ספק כי היא נעשתה במודע, הייתי אומר אפילו בודון, על-ידי מישהו שחשב שהוא חומד לצון — או מהפרסונל של בית-החולים, או מאחד המבקרים שהצליח להסתנן פנימה. אינני מתאר לעצמי שאם שלה יש גישה חופשית לחדר בו מצויים התינוקות, היתה מסוגלת לעשות דבר כזה לאם אחרת, לי עצמי ברור בהחלט שמר-ההוריד בכוונה את תוויות הפלסטיק משני תינוקות או יותר, והלביש אותם על התינוקות שוב, שלא בסדר הנכון".

עובדה זו ידועה לכל אחות זוטר, ובי-ודאי גם לרופאים בבית-החולים רמב"ם בחיפה. אחד מהם, רופא בכיר במחלקה שבה אירעה ההחלפה, הסביר השבוע לכתב העולם הזה, אם כי ביקש ששמו לא יפורסם, על-פי הוראות הנהלת משרד-הבריאות: "אם אכן נעשתה החלפה של תוויות, באיזשהו שלב של הפרשה, אין לי ספק כי היא נעשתה במודע, הייתי אומר אפילו בודון, על-ידי מישהו שחשב שהוא חומד לצון — או מהפרסונל של בית-החולים, או מאחד המבקרים שהצליח להסתנן פנימה. אינני מתאר לעצמי שאם שלה יש גישה חופשית לחדר בו מצויים התינוקות, היתה מסוגלת לעשות דבר כזה לאם אחרת, לי עצמי ברור בהחלט שמר-ההוריד בכוונה את תוויות הפלסטיק משני תינוקות או יותר, והלביש אותם על התינוקות שוב, שלא בסדר הנכון".

הדו"ח של

„הדסה" הדהים

דיעה שונה יש לחברת ועדת החקירה, הד"ר עדיה ברקאי, שאמרה השבוע לכתב העולם הזה: "צריך לבדוק מהם הסדרים, ויש לדאוג לכך שבכל בתי-החולים יונהגו סדרים כאלה שלא יתכן פרשה כזו של החלפת תינוקות." גם על הד"ר ברקאי נאסר לשוחח על הפרשה עצמה עם עיתונאים, אולם גורמים במישר-רד-הבריאות טוענים כי למרות שהוועדה פועלת באינטנסיביות רבה, קלושים הסיי-כיים שהיא תגיע ליד מסקנות ברורות לגבי מה שאירע בבית החולים רמב"ם, אם כי דעתם על חברי הוועדה נחושה להציע הצעות כיצד למנוע הישנות מיקרי החלפת תינוקות בכל בתי החולים בארץ. אולם שוב, אם מקבלים את דעתו של הרופא מרמב"ם, אין כל דרך למנוע החי-לפת תינוקות בעתיד על-ידי פסיכופאטים, בעיקבות לחץ המישפחות, נלקחו דוגי-מותים מהתינוקות ערב אתחול של הילד-דות את בית-החולים, ונשלחו למעבדות רפואיות לבדיקה. רופאי רמב"ם לא התי-נגדו לבדיקות הנוספות, כיוון שהיו בטו-חים לחלוטין כי עניין ההחלפה בא על תיקונו. העובדה שלאחת התינוקות היו סימנים מובהקים של מלקחיים בראשה, שייכה אותה באופן ברור, לדעתם, לאם שילדה בלידת-מלקחיים.

דוגמת-הדם נשלחו לשבע מעבדות שר-נות בארץ ותוצאות הבדיקות, יחד עם דוגמות-דם נוספות, הועברו למעבדות מר-שכוללות ביותר בארץ, הנמצאות בבית-החולים הדסה בירושלים.

הדין-וחשבון של רופאי הדסה ושל עובדי-ההמחבר במוסד רפואי זה, הדהים את אנשי רמב"ם. תוצאות הבדיקות הוכיחו כי התינוקות אינן שייכות להורים שאצלם הן נמצאות עתה. כדי להבין כיצד יכלו אנשי הדסה לגרום שהסערה תתפתח ל-ממדים עצומים ומבהילים כאלה, יש לדעת את העובדות שאחרי בדיקות-הדם. בדי-קות כאלה אינן יכולות לקבוע איזה ילד נולד לאם זו או לאב זה. הן יכולות רק לקבוע, במקרים מסויימים, אם ילד אינו שייך לאב זה או לאם זו.

גם בתי-המישפט בארץ ובעולם, כאשר הם נקראים לדון בתביעות של אבהות, מקבלים חוות-ידע מרופאים האומרות רק אם קיימת אפשרות שאדם מסויים הוא אבי הילד, הבדיקות אינן יכולות לקבוע

אמא ותינוק בבית-חולים לילודות: מה הביטחון?

אחות אובילה תינוקת להנקה: מה קורה בדרך?

אם אותו אדם הוא אכן אבי הילד, אלא רק אם ייתכן שהוא אבי הילד. לגבי אנשים מסויימים יכולות הבדיקות לקבוע כי ברור בהחלט שאין הם הורי הילד, וזאת כאשר סוג הדם אינו מתאים.

חקירה

מישטרית

שתי המישפחות, זו מכפרי-אטא וזו משארם אל-שייך, נמצאות עתה במצב-ביש. הבדיקות מהדסה קבעו כי הן מחזיקות בתינוקות שאינן שלהם. אולם המישפחות אינן מוכנות לערוך החלופין מחודשים עד שלא ייקבע באופן מוחלט, למי שייכת תינוקת זו או האחרת. אחרי שמנכ"ל משרד הבריאות, הד"ר מנצ'ל, הודיע בכלי-התיקשורת — עוד לפני שהי-דיוע למישפחות עצמן — על השגיאה הכפולה — כי גם אם המישפחות עצמן התנגדנה, ייערכו החלופין, במידה שייקבע סופית שהמישפחות מחזיקות בתינוקות לא-להן, מיהרו שני זוגות ההורים לשכור להם עורכי-דין, שהכריזו בשמם: „גם אם תבוא המישטרה, לא ניתן את התינוק-קות שלנו, שאליהן התרגלנו כבר, לא ניתן את התינוקות. עד שייקבע באופן מדעי ומחלט למי שייך איזה תינוק!"

הקביעה שנעשתה על-פי בדיקות-הדם, הגורסת כי המישפחות מחזיקות עתה בתי-נוקות לא-להן, עומדת בסתירה לעובדה שאצל אחת התינוקות נמצאו סימנים ברורים של מלקחיים, וכי תינוקת זו אומנם ניתנה לאם שילדה בלידת-מלקחיים. סתי-רה זו העלתה את האפשרות הנוראה מכל: שהחלפה לא נעשתה בין שתי תינוקות, אלא בין מיספר גדול יותר. בדיקה שערכו שלטונות בית החולים רמב"ם גילתה, כי באותה התקופה, בערך בתחילת חודש יוני השנה, שהו בבית החולים רמב"ם 30 יולדות שילדו בנות-נקבות. הסתירה בין שתי העובדות, בדי-קות-הדם וסימני-המלקחיים, גרמה שאף אחת מהאמהות שילדה מאותה תקופה בי-רמב"ם אינה יכולה עוד להיות בטוחה כי התינוקת בת יותר מ-6 השבועות הנמ-צאת עתה ברשותה, היא אכן בתה.

נראה כי אחת ממסקנות הוועדה תהיה לערוך בדיקות-דם לכל 30 התינוקות שנולדו באותה עת ברמב"ם. אומנם, בדי-קות-הדם אינן יכולות להכריע למי שייך כל תינוק, אך הן יכולות — במקרים מסויימים — מי מחזיק בתינוקת שאינה שלו, ובשיטת הגריעה אפשר יהיה למלא לפחות כמה מישבחות בתשבץ האנושי הטראגי הזה.

רעיון אחר שהועלה בוועדה היה להזמין את המישטרה לחקור בפרשה, ולהיעזר בחקירות מישטריות ובגלאי-השקר, אחת האפשרויות היא שהתינוקת בעלת סימני המלקחיים בראשה, נותרה ללא תוויות, בין אם אלה לא הוצמדו לה ובין אם הוסרו מעליה, וכי אחות או אדם אחר מהצוות הרפואי, שידע על לידת-המלקחיים של אם התאומות, שייך אותה ללא בדיקה, רק על-פי ההיגיון הפרטי שלו, לאם התא-אומות. לפי הנחה זו הוא נטל מאם התא-מות את התינוקת שהיתה אצלה, זו ללא סימני המלקחיים ומסר אותה לאם ה-שנייה. רק חקירת מישטרת עשויה לגלות אם אומנם כך נעשה הדבר, ורק גלאי-השקר יוכל לאשר גירסה זו.

טראגדיות

נוספות?

אולם גם אז לא ימצא פתרון לפר-שה, כיוון שגם אם יתגלה האדם האחראי לחילופים רשלניים אלה, הוא לא יוכל לשייך את התינוקות לאימותיהן. נראה כי ראשי משרד-הבריאות יתנגדו גם להצעה זו, כדי שלא לנפח יותר את השערוריה ושלא להעניק לה ממד פוליטי. ההורים הנרגשים, המחפשים כל דרך כדי לפתור את הבעייה שהפכה בעיית חיים, ניתלו בבדיקה מסויימת בגרמניה שעליה שמעו והקובעת, לדיבריהם, באופן מוחלט איזה תינוק שייך לאיזה הורה. גורמים רפואיים בארץ טוענים כי אין בדי-קה כזו בנמצא, וכי אין כל בדיקה היכר-לה לקבוע למעלה מכל ספק איזה תינוק שייך לאיזה הורים.

פרשת החלפת התינוקות בחיפה עלולה להיות טראגדיה בחיי שתיים או יותר משפחות ברחבי הארץ. אולם אם ועדת-החקירה של משרד הבריאות לא תציע דרכים של ממש למנוע הישנות מיקרים כאלה בעתיד, לא תהיינה אלה הטראגדיות האחרונות.